

UJEDINJENI ŽELEZNIČAR

LETO I.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in tiskarništvo:
Ljubljana,
Karla Marksa trg 2
(prej Turjašk trg)
kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Stev. 8.

Ratificirajte konvencijo Mednarodne Organizacije Dela.

Že izza davnih časov so bili v privatnem, javnem in mednarodnem pravu stvari, mrtvi predmeti, vedno predmet razpravljanja in reguliranja. To se ni spremenilo niti z veliko francosko revolucijo, ki je, formalno seveda, proklamirala „prava človeka“ ker je to „pravo človeka“ bilo pravo buržuazije, da svobodno in nemoteno izkorišča delovno moč delavca in s tem osebo. To „pravo“ je delalo ovire kolektivnemu zastopstvu in zaščiti delavca, ker je smatrano, da tako zastopstvo — tepta osebno svobodo!

Le žilava borba in vsakodnevne zahteve organiziranega in marksistično obrazovanega delavskega razreda je zamajalo to trditev in te zastarele pojme. Pod vplivom razredne borbe delavskega razreda se javlja prvič v zgodovini pojem *zaščite delavne sile* in s tem zaščita delavske osebnosti, to je delavca, človeka, lastnika delavne sile.

Ta borba delavskega razreda je šla čez tisoče in tisoče stavk, skozi tovarne in delavnice, s sodelovanjem milijon in milijon delavcev vseh dežel; skozi preganjanja delavskih organizacij, krvavih nasilij nad delavci, zapiranjem, izgoni, črnimi knjigami, bojkoti organiziranih delavcev. In niso mogli zaustaviti te borbe. Noben reakcionarni bes buržuazije, ki je verovala, da samo iz grobov in kosti delavcev rastejo profiti industrije, ni moga zaježiti te borbe.

Prvi dogovori med posameznimi delodajalci in delavskimi organizacijami so imeli značaj velike svetovne revolucije. Ker tu je zmagal princip ravnopravnosti delavca z delodajalcem. Iz tega embrionalnega dogovornega stanja med delavci in delodajalci so se pozneje razvili dogovori, ki so objeli vse delavce enega kraja in vse delodajalce istega kraja, in dogovori, ki so objeli vse organizirane delavce ene države in vse organizirane delodajalce ene države. In tako je naposled iz teh dogovorov po raznih državah in sorazmerno sili delavskega razreda vznikalo delavska zaščitna zakonodaja.

Delavskemu razredu je naposled uspelo, da svoje zahteve uveljavi v enem iz najvažnejših mednarodnih dogovorov v „Dogovoru o Miru“, ki v svojem XIII. delu ustvarja specialno mednarodno organizacijo s ciljem, da se delavska zaščitna zakonodaja sprovede po vseh državah.

Motivacija za ustanovitev te organizacije v Dogovoru o Miru se glasi: „Ker ima Društvo narodov za cilj ohranitev svetovnega miru, a tak mir se lahko ohrani samo, ako počiva na družabni pravici;

„ker obstojajo takšni pogoji za delo, kateri prizadevajo mnogim krivico, bedo in pomanjkanje, ki povzročajo nezadovoljstva tako velika, da vsled tega spravljajo v nevarnost svetovni mir; in ker je zboljšanje takšnih razmer prepotrebno kakor n. pr. ureditev delovnega časa, odreditve največjega dnevnega in tedenskega delovnega časa, ureditev ponudb ročnega dela, preprečitev brezposelnosti, jamstvo zadostne dnevnice za dostojno življenje, zavarovanje delavca za slučaj bolezni in nezgode, zaščita otrok, mladine in žene,

pokojnine za starost in neusposobljenost, zaščita interesov tujih delavcev, priznavanje načela svobodnega združevanja, ustanovljanje strokovnih in poklicnih učilišč, kakor tudi drugih sličnih mer;

„visoke dogovor sklepajoče države, navdahnjene s čutom pravice in človečanstva, kakor tudi z željo, da zagotovijo trajni svetovni mir, se strinjajo s sledečim“

To „sledeče“ je ustanovitev Mednarodne Organizacije Dela, enega mednarodnega socialnopolitičnega parlamenta, sestavljenega iz enega zastopnika od vsake delavske, oziroma delodajalske organizacije in po dva zastopnika vlade vsake države. Ta parlament je že zasedal sedemkrat in sklenil nešteto odlokov in priporočil, med katerimi so najvažnejše vašingtonske, ker vsebujejo osemurni delavnik, zaščito žen in otrok, prepoved nočnega dela, pomoč brezposelnosti itd.

To je bilo pred sedmimi leti. Po dogovoru o miru je vsaka država dolžna, da sklepe Mednarodne Organizacije Dela najpozneje za leto dni ratificira (odobri) v parlamentu.

Nešteto držav je že to storilo in so sprejele sklepe MOD o delavski zaščiti. Med državami, ki od mnogostevilnih raznih neobhodno koristnih sklepov niso niti enega še ratificirale, niti po sedmih letih, je — poleg Albanije — edino še Jugoslavija. Vsled takih postopkov vladajoče buržuazije je ta država postala zasmeh in strahilo vsemu kulturnemu svetu.

Zato treba delavstvu Jugoslavije, da na vseh svojih shodih energično zahteva ratificiranje konvencije Mednarodne Organizacije Dela, da s tem pokaže buržuaziji, da noče več trpeti in ne bo trpelo preziranje teh točk Dogovora o Miru, ki ga je tudi Jugoslavija podpisala, ki govore o delavskih zahtevah.

Pripravimo se na veličastno proslavo 1. maja 1926!

Bliža se 1. maj, bojevni praznik mednarodnega proletariata. Letošnji 1. majnik v Sloveniji mora postati mogočna proslava vstajenja delavske moči v znamenju ujedinjenja strokovnih organizacij.

Strokovna komisija kot oblastni odbor Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije je sklenila na svoji zadnji seji, da opozori vse strokovne organizacije in vse razredno delavstvo na to, da se takoj po vseh krajih začne z obsežnimi pripravami za 1. maj 1926.

V vseh večjih krajih naj takoj začne s pripravami za 1. majsko proslavo krajevni medstrokovni odbori, odnosno, kjer teh ni, krajevne strokovne podružnice. Te naj takoj skličejo tudi zastopnike delavskih, gospodarskih in kulturnih organizacij. Ker so organizirani v enotnih strokovnih organizacijah pripadniki obeh glavnih delavskih političnih struj, bodo ti itak sodelovali kot člani ZDSZJ. Na tem sestanku naj se izvoli poseben odbor za 1. majsko proslavo, v katerem naj bodo zastopane omenjene organizacije, in v kraju, kjer je več podjetij, tudi delavci iz vseh podjetij. Kjer bi bil tak odbor številčno zelo močan, naj se iz njegove sredine izbere ožji odbor, da je s tem omogočeno hitro poslovanje.

Ta odbor naj potem vsestransko pripravlja 1. majsko proslavo, ki jo priredite

v vsakem kraju tako, kakor najbolje odgovarja krajevnim razmeram. Po nekod bo samo manifestacijski shod, po večjih krajih pa naj bo na predvečer 1. maja in na 1. maj popoldan ali zvečer večja prireditev (dramatična predstava, koncert, umetniški proletarski večer, veselica ali podobno).

Strokovna komisija bo izdala letos tudi „1. majski spis“ z bogato, pestro vsebino in s slikami. Sodrugi, ki hočejo kaj napisati za ta spis, naj pošljejo svoje prispevke najkasneje do velikonočnih praznikov na Strokovno komisijo s pripombo „Za 1. majski spis“.

Do 15. aprila naj pa sporoče istotam vse podružnice, oziroma posamezni sodrugi, koliko izvodov 1. majskega spisa bodo naročili, da bomo vedeli tiskati primerno število. Priporočamo vsem, da si ga naroče čim več izvodov.

Strokovna komisija bo izdala tudi „1. majske znake“ iz pločevine in z utisom „1. maj 1926“. Znaki bodo zelo lepo izdelani in trajne vrednosti. Ceno bomo objavili kasneje.

Ker je ves čisti dobiček od 1. majskih spisov in od 1. majskih znakov namenjen za brezposelne, naj posamezni kraji nikar ne izdajajo svojih posebnih znakov, ker s skupnim delom in skupnimi prispevki je vedno več sadov, kakor pa če dela vsak zase. Organizacije naj sporoče najkasneje do 15. aprila koliko znakov vzamejo.

ZDSZJ bo izdala tudi svoj „1. majski manifest“, v katerem bodo objavljene vse parole za 1. maj.

Živele enotne strokovne organizacije!

Živela enotna proslava 1. maja 1926!

Strokovna komisija
kot obl. odbor ZDSZJ, Ljubljana.

Onim, ki so člani dveh organizacij!

Na svoji plenarni seji je centralni odbor razmotril vprašanje dvojnega članstva nekaterih članov „Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije“.

Mentaliteta, ki jo je povzročilo pri marsikaterem železničarju šikaniranje in preganjanje, in kateremu je zopet kriva neodločnost in nezavednost, je rodila neke vrste samogoljufijo. Ta samogoljufija, da se tako izrazimo, deluje nekako tolažilno na marsikaterega železničarja, češ, nočem se zameriti nobenemu in v takem napačnem naziranju se da organizirati — ne trdimo, da se organizira — nego on se da organizirati tistemu, ki ga nagovarja, pa četudi je že organiziran.

Tako se je dogodilo, da je pri „Ujedinjenem Savezu Železničarjev Jugoslavije“, ki je razredno bojvena organizacija, več članov, ki so tudi člani nekakih kategorijskih, na videz brezbarvnih organizacij oziroma žolte organizacije.

K „Ujedinjenemu Savezu Železničarjev Jugoslavije“ ga vleče proletarski instinkt, da je to njegova, prava organizacija, v katero spada. Pri „Društvu Strojvodij“ (ta kategorijska organizacija prihaja namreč tu največ v poštev), „Društvu Kurjačev“ pa je organiziran kot strojevodja ali kurjač, dasi sta si obe organizaciji diametralno nasprotni po svojem programu.

Ako takega člana vpraša, zakaj je tudi organiziran n. pr. pri „Društvu Stroj-

vodij“, ne zna nič povedati v opravičilo, nego zmaje z ramami, češ, iz neke tradicije ali celo iz pietete.

Centralni odbor je na svoji seji, razmotrivaje vse to, konstatiral sledeče:

1. „Društvo Strojvodij“, „Društvo Kurjačev“, „Zveza Jug. Železničarjev“ ovira moč razredne organizacije v borbi za pravice vsega železničarskega proletariata, ker s svojim neproletarskim stališčem niti ne more podpreti zahtev železničarjev niti braniti še teh pravic, ki so še ostale. Razcepjenost ni še nikdar koristila železničarjem.

2. Vsak železničar-strojvodja, kurjač itd. s tem, da plačuje članarino „Društvu Strojvodij“, „Društvu Kurjačev“ gmotno in moralno podpira to neproletarsko organizacijo in s tem neposredno deluje proti razredno bojveni organizaciji „Ujedinjenemu Savezu Železničarjev Jugoslavije“.

3. V slučaju kakšne akcije, ki jo zahtevajo interesi železničarjev, da se obrani ali pribori ta ali ona pravica, oziroma uveljavi kaka za obstoj železničarjev nujna zahteva, pridejo taki člani v neljub položaj, ker se zahteva od njih nemogoče: to je pokoriti se ukrepom in disciplini organizacije, katere član je. Dvem nasprotujočim si ukrepom tak član ne more zadostiti. To se je jasno pokazalo ob zadnji 24urni obustavi dela leta 1924 in v mnogo drugih slučajih.

4. Neznačajno je za resnega železničarja-proletarca, ako hoče nekako skrivati svoj pravi obraz ter skuša sedeti na dveh stolih. V današnji borbi med delom in kapitalom pa se tudi ne sme dopustiti dvolična igra. Tu velja: Ali z nami, ali proti nam. To je istovetno: ali z delavstvom, ali s kapitalisti.

Vsled tega je plenarna seja centralnega odbora in predsednikov 28 podružnic in sekcij dne 21. februarja 1926 soglasno sklenila:

a) Pozvati vse dotične svoje člane, ki so člani dveh organizacij, da se odločijo za eno ali drugo. Tam, kamor jih vleče zavednost, tja se naj odločijo. Za to se določi kot zadnji rok 1. maj 1926.

b) Člani, ki se na ta poziv do 1. maja 1926 ne bodo ozirali, se potom pristojnih podružnic pozovejo, da izstopijo iz članstva „Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije“.

Centralni odbor pričakuje, da vsi, katerih se ta poziv tiče, pokažejo svojo moško, proletarsko voljo in se opredelijo tja, kamor v resnici spadajo, to je v „Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije“.

Časi so resni!
Vsak član mora postaviti celega moža. Centralni odbor USZJ.

Internacionalni pregled.

Konflikt pri nemških državnih železnicah. Železniške strokovne organizacije so vložile pri rednem sodišču tožbo proti železniški družbi, ki se ni držala obvezno izvršenega izreka razsodišča. Tožba se opira na sledeče določbe, ki jih obsega zakon o državnem prometnem oseboju: „Zakon in naredbe o delavskem in zavarovalnem pravu, ki so v splošnem v veljavi, veljajo, ako niso v nasprotju z zakonom, tudi za uradnike, nameščence in delavce družbe.“

V tožbi je dokazano, da železniška družba dosedaj ni nikdar upoštevala teh zakonov.

Sklep za stavko železničarjev Elzas-Lotrigen. Vsled močnega nezadovoljstva železničarjev Alzacije-Lotarinške se je 9. februarja sestavil „Akcijski odbor združenih železničarskih zvez“ z „Alzacijsko-Lotarinško uradniško zvezo“, ki je soglasno sklenil: Poseči po dosedaj še neuporabnem sredstvu — stavke —, da se izvojujejo zahteve, ki se naj razširi na bojno fronto vseh organizacij Alzacije Lotarinške, ki so voljne, da stopijo aktivno v boj za doseg pravic tlačenih narodnih manjšin in za obrambo elementarnim zahtevam in pravicam tihočih se med in plač.

Ta „Akcijski odbor združenih železničarskih zvez“ je sestavljen iz vseh železničarskih zvez raznih političnih in nepolitičnih naziranj, izvzemši francoske strokovne zveze, ki pa je izjavila, da ne bo na noben način delala stavkokazko službo. (ITF.)

Železničarska stavka v angleški koloniji Sierra Leone. 14. januarja so železničarji angleške kolonije Sierra Leone (vzhodna Afrika) stopili v stavko. Guverner je odredil široke odredbe. Policija je zasedla progo in jo straži. Železničarji se niso ustrašili, tako da se vrši promet za silo z vojniki. Poleg tega so pozvali telegrafiste kot stavkokaze in zaprli več stavkujočih. Trgovska zbornica in občinski svet Freetowna, glavnega mesta Sierra Leonea, sta prosila guvernerja, naj poravnava konflikt. Guverner je izjavil, da se s strokovnimi organizacijami prej ne bo pogajal, preden se zopet ne začne delo. K temu ga je podprla še brzojavka angleškega kolonialnega ministra, v kateri guvernerju zagotavlja svoje popolno zadovoljstvo. Tudi železničarji vztrajajo. (ITF.)

Položaj železničarjev v Franciji. V svoji zadnji številki se organ francoske železničarske federacije pritožuje, da se niti železničarske družbe niti vlada ne zmenji za zahtevo povišanja plač, ki so jo stavile vse centralne organizacije železničarjev, ter ugotavlja, da je vsled tega čutili med železničarji veliko nezadovoljstvo, ki narasča vsak dan. Plače železničarjev so tako nizke, da ni mogoče z njimi shajati in se mora nekaj ukreniti. (ITF.)

Angleški parlament je zavrnil načrt zakona o pokojninah železničarske družbe. Poslanec A. E. Townsend, član izvrševalnega odbora angleških železničarskih pisarniških zvez, je označil projekt kot nepopoln in zahteval njega odklonitev. Parlament je nato s 341 glasovi proti 10 odklonil načrt. (ITF.)

Izpred sodišča.

Dne 23. febr. 1926 je stal nadpremičar na državnem kolodvoru Klančar Martin pred kazenskim sodiščem radi pregreška po §§ 335 in 337, t. j. nezgode, ki se je 11. avgusta 1925 pripetila pri premikanju in sestavljanju beograjskega brzovlaka na glavnem kolodvoru. Obtoženec je vodil premikanje ter se je zagovarjal, da je vršil svojo dolžnost tako, da je pred premikanjem pregledal progo ter ob svoji strani vlak, ako ni kake zapreke, ter se postavil ob stroj kakor predpisano, dočim je Fr. Čvelber, spremljevalec stroja, pregledal vlak od druge strani. Ker ni bilo opaziti najmanjše zapreke, je dal obtoženec znamenje z zastavo in glasnim krikom „naprej“, na kar je spremljevalec stroja Čvelber

dal znamenje z žvižgom in zastavo za odvoz. Komaj pa se je vlak pomaknil, padel je raz strehe konec zadnjega voza čistilec Jože Ahlin, ki je ravno nalival vode v stranišče zadnjega voza, ter se težko poškodoval.

Nadpremičar Klančar, ki opravlja že 30 let točno in vestno svojo službo, je pri svojem prvem zaslišanju preveč odkritosrčno izjavil, da se ne spominja ali je poleg znamenja z zastavo dal tudi znamenje z žvižgom, in sicer radi tega, ker je bil zaslišan še le tri mesece po dogodku in bi se ne mogel spominjati na vsak žvižg. Pri razpravi se je s pričanjem premikača Čvelberja pojasnilo, da je tudi obtoženec zažvižgal in je ravno vsled tega, ker je kot spremljevalec vlaka čel žvižg in ukaz „naprej“, od svoje strani zažvižgal in dal znamenje z zastavo, da je prosta pot. Izvedenec Martin Košuta je deloma ugodno pričal za obtoženca, da je namreč dogodek prav izreden in da se kaj takega pripeti komaj enkrat na tisoč slučajev. Trdil pa je, da mora nadpremičar v vsakem slučaju brez izjeme dati znamenje z zastavo in z žvižgom. Kar se tiče pregledavanja vlaka, je po njegovem mnenju dovolj, da voditelj premikačev pregleda, če bi bilo zapreke v smeri vožnje vlaka, pod vozovi in ob strani, ni pa vezan obhoditi ves vlak. Nezgoda se je torej pripetila po nesrečnem slučaju.

Pri razpravi se je pa tudi pokazalo, da kljub pravilniku ni dovolj osebja, da bi se vršila služba premikačev docela pravilno. Dočim bi moralo biti pri premikanju in sestavljanju vlaka skupina najmanj pet premikačev na razpolaganje, so le štirje (ker je v interesu štedenja uprava enega reducirala), v predmetnem slučaju bila sta dva, mesto trije. Ker morata biti nadpremičar in spremljevalec stroja ob stroju, se vlak ne more dovolj točno pregledati. Glavna krivda torej leži v pomanjkljivi upravi in v reduciranju delavcev.

Tako se postavljajo pred sodišče železničarski delavci, katerim groze težke kazni za vsako nezgodo, dasi je v bistvu in navadno kriva pomanjkljiva uprava.

Obtoženec M. Klančar je bil oproščen krivde in kazni. Upravi pa naj bo to resen opomin, da takoj zopet da skupini reduciranega moža nazaj ter tako od svoje strani pripomore k varnosti in rednosti službe.

Povračilo železniški upravi prizadete škode.

Med drugimi za železniško osobje neprijetnimi določbami v zakonu o državnem prometnem objektu je tudi tista v členu 83, ki govori o povrnitvi škode povzročene državnim prometnim napravam s strani njenih uslužbencev.

Ker tukajšna oblastna železniška direkcija dokaj pridno, večkrat tudi brezobzirno, uporablja in izvaja določbe navedenega člena, je radi tega dobro, če se z njimi v poštev došlo osobje nekoliko bližje seznani.

Vsebinska tega člena pragmatike obstoja v glavnem iz naslednjega. Kdaj lahko predpiše prometna naprava posamezniku povrnitev škode; kako je postopati, kadar je sokrivih več uslužbencev zaedno; kako se izvrši pred-

pis povračila in kako je postopati, kadar je nemogoče povračilo predpisati.

Železniški upravi je vsak njen uslužbenec odgovoren za škodo in poškodbo, povzročene državi in imovini, ter za poškodbe, izgubo in manjke pri privatni imovini, ki je železnici poverjena. Povrnitev take škode sme železniška uprava predpisati uslužbencu, ki je škodo povzročil s hudobnim namenom ali pa z malomarnostjo.

Iz tega torej sledi, da se uslužbencu, ki je sicer povzročil škodo poškodbo ali primanjkljaj goraj naštetih imovine, vendar pa se mu ni moglo dokazati, da je vse to storil s hudobnim namenom (nalašč) ali pa vsled malomarnosti (ne s hudobnim namenom, toda vedoma radi brezbrčnosti), ne more predpisati omenjeno povračilo.

Škodo uslužbenec lahko povzroči in naredi nehoti in nevede, po neprevidnosti ali s površnostjo pri naglem in obilnem poslu. V takem slučaju je postopanje po členu 83 zak. o drž. prom. objektu nedopustno, ker niso podani za to zakoniti pogoji (hudobni namen ali pa malomarnost). Za poslednje primere more žel. uprava prizadetega uslužbenca kaznovati kvečjemu le s primerno administrativno kaznijo ali globo po določenih členov 145 in 146 istega zakona. Da more železniška uprava ob nastali škodi vse to ugotoviti, zasliši zapisniško vse prizadeto in soudeleženo osobje. Tak zapisnik služi kot podlaga za nadaljno obravnavanje proti uslužbencu, ki je škodo ali poškodbo in primanjkljaj zakrivil. Radi tega dejstva je bistvenega pomena za vsakega v poštev došlega uslužbenca, da poda take izjave ob zaslišanju, ki sicer odgovarjajo resnici, vendar pa se mu ne more na podlagi njih dokazati zlega namena ali malomarnosti. Če bi se pa kljub temu pripetilo komu, da bi mu železniška uprava predpisala povrnitev škode, ne da bi mu predhodno mogla dokazati zlega namena ali malomarnosti, tedaj naj se prizadeti uslužbenec pritoži odnošeno prosi, da se odredi obnova postopanja. V taki pritožbi odnošeno prošnji je treba navesti vse važne momente v poteku slučaja ter vršitev dela prizadetega tako, da bo upravi dokazano, da škoda ni bila storjena namenoma ali z malomarnostjo.

Kadar je na nastali škodi soudeleženi več uslužbencev, tedaj jo morajo vsi povrniti. Deleži se posameznikom odredijo sorazmerno njih krivdi. Če se pa deleži na tak način ne morejo dognati, tedaj pa služi za določitev razmerja višina uslužbenčeve plače.

Seve sme železniška uprava vse take deleže predpisati samo tistim uslužbencem, kateri so škodo ali poškodbo itd. povzročili s hudobnim namenom ali z malomarnostjo.

V smislu določil člena 83 omenjenega zakona bi bilo torej povsem nepravilno in nezakonito, če bi železniška uprava kratkim potom predpisala skupini uslužbencev povrnitev škode, ne da bi predhodno ugotovila njih krivdo ter neizpodbitno dokazala vsakemu uslužbencu posebej, da je škodo povzročil s hudobnim namenom ali z malomarnostjo.

Povrnitev škode odredi železniška uprava sama in neposredno. V doseg tega se dostavi uslužbencu pismena odločba.

Plačilo v povrnitev predpisane odškodnine železniška uprava lahko zahteva takoj v gotovini. Ako je slednje neizvedljivo, tedaj se pa vplačilo izvrši z odtegotovanjem od uslužbenčeve plače, pokojnine ali podpore.

Škodo, za katero se ne more nihče obdolžiti, namreč da jo je s hudobnim namenom ali malomarnostjo povzročil ali se uslužbencem krivda sploh ne more dokazati ali krivce dognati, se mora v celoti odpisati.

Pripomniti je še, da so odločbe, glede povrnitve škode, takoj pravomočne in izvršne in je zaradi tega treba z vsemi opravičanimi pritožbami odnošeno prošnji hiteti, da prizadeti z odtegotovanjem od plače ne bo preveč in predolgo po nepotrebnem trpel.

Kako površno postopa tu uprava in razlaga zakon v škodo osobju, oziroma sploh prekorači odredbe zakona, je jasen dokaz naslednji odlok komercialnega odelenja ljubljanske direkcije, s katerim je ta predpisala kar 41 delavcem povrnitev škode, dasi je niso povzročili s hudobnim namenom ali z malomarnostjo.

Odlok se glasi:

„Dne 18. in 19. julija 1924 je zgnila iz tamošnjega skladišča 1 vreča sladkorja v teži 100 kg. Ker je vse osobje več ali manj odgovorno za varnost robe v skladišču, vam predpišemo po § 83 zakona o državnem saobračnem objektu del upravi nastale škode v povračilo v iznosu Din 46:35.“

Načelnik komercialnega odelenja: Vlačić m. p.

Ali naj taki odloki obveljajo?

Bolniška blaganja.

Dne 11. aprila 1926 se vrši v Beogradu glavna redna skupščina bolniške blagajne. Izvoljeni in imenovani delegati bodo imeli zastopati naslednje predloge:

1. Predlog za povišanje, podaljšanje in izplačevanje hranarine.

Ker otežkočajo določbe § 52 naredbe, ki določajo: „da dobi član bol. fonda, katerega prejemki so za časa boleznih ustavljeni, 70 % hranarine, njegova rodbina pa ako se zdravi v bolnici največ le 50 % ako je pa samec le 25 % hranarine“ in traja po § 56 izplačevanje hranarine največ 26 tednov, je vsako uspešno zdravljenje nemogoče in obsojajo družine teh članov bol. fonda (delavcev) na bedo in pomanjkanje, dočim je za regulirano osobje predvidena po zakonu o državnem saobračnem objektu celoletna plača, skleni glavna redna skupščina

1. da se § 52 naredbe spremeni v toliko, da ima glasiti: „Novčana pomoč iznosi 100 % onih pridelanosti, koje su članu usled bolesti obustavljene.“

Ako se član bolniškega fonda, koji ima pravo na hranarinu, u bolnici leči a ima porodicu pripada i njegovej porodici za vreme lečenja člana u bolnici cela hranarina dočim ako član nema porodice dobiva polovinu hranarine.

Novčana pomoć se daje, dog bolest traje ali najduže kroz 52 nedelja a počinje teći od onog dana, kojega su pridelanosti članu usled lecarski ustanovljene nesposobnosti za rad obustavljene.“

—k—

Karl Marx in strokovne organizacije.

(5. nadaljevanje.)

Še danes se pri nas prevneti pristaši ene ali druge stranke prepirajo, ali naj bodo notne strokovne organizacije strankarsko neodvisne ali ne. Marx je bil za njihovo strankarsko neodvisnost še tedaj, ko je bila delavska politična stranka enotna. Tem bolj potrebna je strankarska neodvisnost strokovnih organizacij danes, ko je naš proletarijat razcepljen na polno političnih grup, od katerih pa nobena ne predstavlja resnične delavske stranke. Tudi, ko se ta ustvari, ne bodo smele biti strokovne zveze odvisne od nje.

S tem, da hočejo biti strokovne organizacije strankarsko neodvisne, se pa nikakor ne izjavljajo za politično nevtralnost. Teh dveh stvari se ne sme zamenjavati. Politična nevtralnost pomeni brezbržnost za vsako politiko. Delavskim strokovnim organizacijam gotovo ne more biti vseeno, ali da država vse za vojsko, ali vlada vojaška diktatura ali demokratičen režim. Strokovne organizacije so nasprotno najbolj živo zainteresirane na tem, da se vsesplošno boljšajo

razmere za delavski razred, in bodo podpirale vsako gibanje, ki bo šlo za tem, da na celi črti zlomi ofenzivo kapitala in reakcijo in da uveljavi delavsko moč.

Vsi se prav dobro zavedamo tega, da je reakcija pri nas navalila predvsem na revolucionarno delavsko politično gibanje zato, da stre delavsko moč, da poslabša socialno zakonodajo, da poveča kapitalistične profite, da zniža delavske plače, podaljša osemurni delavnik itd. Boj za vse to je politično-gospodarskega značaja.

Zato pa je potrebno mesto prepiranja o strankarski neodvisnosti strokovnih organizacij zgraditev močne bojovne delavske stranke, ki bo samo olajšala delo strokovnim organizacijam. Te pa bodo pri vsem tem ohranile svojo samostojnost in svojo odločujočo vlogo. Tega nas ne uči samo Marx, temveč tudi vsakodnevne izkušnje.

Prva internacionala in strokovne organizacije.

Marx ni bil samo revolucionarni teoretik, ampak tudi organizator. V Brüsslu, kjer je bival od januarja 1845. l. dalje po izgonu iz Pariza, je ustanovil z Engelsom in drugimi nemško delavsko zvezo. V tem društvu je imel predavanja o mezdnem delu in kapitalu. To delo je sedaj prevedeno tudi v slovenščino. Tudi v tej brošuri

najdemo nekaj Marxovih misli o strokovnih organizacijah. Zato priporočamo vsem strokovničarjem, da preštudirajo to Marxovo delo.

Kot velik organizator se je izkazal Marx pri ustanovitvi I. internacionalne delavske asociacije, t. j. prve internacionale. Internacionala je morala najprej imeti program, ki naj bi združil delavce vseh dežel. Sestaviti tak program, je bila tedaj (l. 1864) težka stvar, ker delavstvo je še bilo deloma nezavedno, deloma se je navduševalo za Proudhona, ki je bil proti strokovnim organizacijam, na Angleškem so pa prevladovali trade-unioni (izgovori: trejdunjoni), ki so bili proti vsaki politiki.

Marx je bil na stališču, da so strokovne zveze podlaga in središče delavskega gibanja, seveda take strokovne organizacije, ki se ne bavijo samo z dnevnimi plačami, ampak ki odkrito oznanjajo osvobodjenje delavcev izpod današnjega mezdne sistema. Kapitalistični mezdni sistem je pa le posledica privatne lastnine produkcijskih sredstev. Stremeti po odpravi tega sistema, se pravi, zahtevati socializacijo proizvodjalnih sredstev. Marx ni hotel vseh teh misli razložiti v programu internacionala, da ne bi že v naprej odbil onih delavcev, ki tega še niso pojmovali.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

§ 56 „Bolesnički fond plaća bolničke troškove, ako je udovoljeno § 55, po postojeći ili sporazumnoj taksi za sve članove najviše za 52 nedelja a za porodice samo za tri meseca.“

Odstavek 2, 3, 4 ostanejo nespremenjeni.

Analogno roku od 26 nedelja produže se i ostale pomoći bolesničkog fonda.

Članski ulogi naj se ubirajo ne glede na število delavnih dni od rednega 30 dnevnega zaslužka brez razlike na kalendarske dneve in dneve zaposlenosti in temu ustrezajoče naj se zaračunajo vse denarne podpore. Temu ustrezajoče naj se spremeni rešenje centralne uprave H. F. br. 366 od 26. junija 1924.

2. Predlog za izplačevanje hranarine direktno potom šefov službenih edinic.

Po določbah pravilnika za računovodstvo in finance humanitarnih fondov izplačuje od sedaj vsaka direkcija hranarino šele po zahtevi Oblasne uprave humanitarnih fondov in je to izplačilo vezano po določbah vsakoletnega budžeta bolniškega fonda na budžetarno možnost. Vsled takega administrativnega postopanja morajo bolniki čakati dalj časa na pripadajočo hranarino. Ker bolniki, ki so vezani izključno na hranarino ob času bolezni, ravno ob času bolezni nikakor ne morejo čakati na tako izplačilo

skleni glavna skupščina, da se spremeni pravilnik za računovodstvo in finance humanitarnih fondov glede hranarine skladno členu 73 pravilnika o poslovanju oddelka za računovodstvo in finance pri generalni direkciji odnosno oblastnih direkcijah, po katerem naj nakazuje šef neposredne službene edinic bolniku dotečko hranarino proti vsakomesečnemu obračunu z direkcijo in po ti oblasti upravo humanitarnih fondov; eventualne difference se morajo izravnavati s strani oblastne uprave humanitarnih fondov z direkcijo. Budžetna možnost za izplačevanje hranarine mora biti vsako leto dana in če jo budžet ne predvideva v zadostni meri, se mora dobiti ali z naknadnimi krediti ali virenti.

Ureditve zdravljenja v toplicah in kopališčih.

Centralna uprava humanitarnih fondov v Beogradu je uredila zdravljenje zavarovanih članov v kopališčih, zdraviliščih in toplicah z rešenji br. 444 od 10. junija 1925 in 466 od 11. junija 1925 ter odredila kot prispevek bolniške blagajne za zdravljenje v zdraviliščih in toplicah le gotov dnevni prispevek. S 1. januarjem 1926 je bil tudi ta prispevek ukinjen.

Ker je gornje rešenje v nasprotju s § 17 točke a-3 naredbe in § 59 pravilnika, glavna redna skupščina

skleni

da se določbe čl. 17 točke a naredbe in § 59 pravilnika v polnem obsegu izvršujejo.

Ustanovitev centralne ambulante v Mariboru.

V Mariboru je stalno zaposlenih 3583 uslužbencev s 6514 rodbinskimi člani. V Maribor gravitirajo še proge Prevalje-Maribor, Kotoriba-Pragersko, Celje-Št. Ilj ter tem pripadajoče stranske proge z 2783 člani. Ker je v Mariboru še ena največjih delavnic, je ustanovitev centralne ambulante v Mariboru utemeljena.

Dokler ne bo na razpolago sredstev za posebno zgradbo, naj se angažirajo potrebni specialisti, ki bodo ordinirali v svojih privatnih ordinacijah, kar se je glede zobozdravljenja v Mariboru že storilo.

Ostale predloge objavimo prihodnjic.

nosti dali že koncem marca, sigurno pa koncem aprila.

Stalnost delavcev. Ravno progovno delavstvo je bilo najtežje prizadeto, ker mora čakati leta in leta na stalnost, s tem pa seveda tudi na sprejem v provizijski zavod in ostale ugodnosti. Velik del progovnega delavstva je sploh pogodben in tako še legitimacij nima.

Vzrok temu je bil, da se je gradbeno odelenje držalo nekega starega normiranega staleža še baže iz prejšnje južne železnice ter je bilo mnenja, da preko tega staleža sploh ne sme imenovati delavcev stalnim.

Sedaj je tudi v tej za delavce važni zadevi zaznamovati velik napredek ter so dobile vse sekcije nalog, da takoj stavijo predlog za novo normiranje delavskega staleža ter pri tem upoštevajo najslabši zimski mesec. Na podlagi tega se bo stalež na novo normiral ter se bo na to (po 1. aprilu 1926) imenovalo začasne delavce stalnim. Na ta način bo prišla velika večina delavcev na progi do svojih pravic, obenem pa tudi do sprejema v provizijski fond.

Podeljivanje pragov. Ker smo dobili od nekod pritožbe glede razdeljevanja pragov, smo se obrnili na gradbeno odeljenje ter dobili naslednje pojasnilo:

Pragi se razdeljujejo strogo po tozadevnih predpisih ter se ne izvaja pri tem nikakva protekcija. Nastavljeni in delavci dobe prage — oženjeni več, samci manj — ter podelitev pragov ni vezana na službena leta. Razdelitev odobrava g. direktor sam.

(Prosimo vse podružnice, da nam takoj pošljejo konkretne dokaze, da se je pri razdeljevanju pragov dogajala protekcija, da zamoremo ponovno intervenirati.)

Čezurno delo. Z ozirom na poročilo podružnic, da nekateri prog. mojstri zahtevajo, da se čezurno dela, potem pa teh čezur ne zaračunajo, ampak puste drugi dan delavce toliko ur doma, smo naredili intervencijo, da se to dogaja v progovni sekciji Ptuj; a ta je odgovorila, da ji do danes ni znan niti en tak slučaj. Direkcija je zahtevala, da ji navedemo konkretne slučaje. Pozivamo podružnice, da nam take slučaje javijo in sicer z navedbo prog. mojstra ter časa, koliko in kdaj se je čezurno delalo, in da tega dela niso dobili plačanega kot čezurnega.

Pošiljanje prog. delavstva na brezplačen dopust. Po odgovoru gradbenega odeljenja se ni poslalo na brezplačen dopust v preteklih mesecih nobenega stalnega delavca; sekcija Celje je vsled pomanjkanja kredita v Poljčanah odpovedala začasno službo štirim pogodbenim delavcem, ki pa so pri sprejemu podpisali izjavo, da se jim lahko vsak čas odpove. Enako je bilo v prog. sekciji Ptuj. Pri odpovedi se je oziralo le na kvalifikacijo in sposobnost ter na družinske razmere. (V toliko odgovori. Naročamo tem potom vsem podružnicam, da nam vedno navedejo konkretne slučaje, ker potem imajo intervencije uspeh, nam pa se prihrani nepotrebno pisarenje. Op. ur.)

Za progovne obhodnike. Na ponovno intervencijo glede potnega pavšala za progovne obhodnike smo dobili naslednje podatke:

Na svoječasnno od nas ven po konferenci v Zidanem mostu stavljeni resoluciji na generalno direkcijo v Beograd, je ta pozvala ljubljansko direkcijo, da ji službeno razloži položaj ter stavi konkretne predloge.

Gradbeni oddelak je nato sestavil predlog ter predlagal k izmenjavi „pravilnika sporednih prinaldežnosti“ posebne „obhopniške doklade“ za progovne obhodnike. Na ta svoj predlog direkcija še ni dobila nikakega odgovora, pač pa pričuje, da bo upoštevan ravno pri izmenjavi preje citiranega pravilnika. (Vse je sedaj odvisno od generalne direkcije, ter smo na njo naslovili ponovno tozadevno predstavko.)

Službena obleka. Glede službene obleke smo naredili naslednje intervencije:

1. Podelitev čepice vlakospremnemu oboju postaje Novomesto.

2. Podelitev škornjev uslužbencem postaje Novomesto: a) sprevodnikom Čelešnik, Goričnik, Boltar, Otović, Deržaj, Flandija, Košele, Perič, Pungačar, Mežnar; b) premikačem Mikula, Saje, Pogačar.

3. Obleka nadsprevodniku Maguša.

4. Obleka nadsprevodniku Bračko.

5. Obleka premikaču Abram Franc, Bistrica-Boh. jez. (reklamacija).

6. Škornje in kapa premikačem Arh in Būhm.

7. Čevlji za vse vlakospremnno oboje.

Na to intervencijo smo dobili naslednji odgovor:

Predmet: Službena obleka. Pritožba USŽJ. Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije v Ljubljani.

Z ozirom na Vaš dopis št. 138 z dne 5. februarja 1926 sporočamo, da bo v par dneh izšla okrožnica, na podlagi katere bodo postaje naročile vso službeno obleko, katera pritiče uslužbencem za leto 1925.

K točki 1 pripominjamo, da je vlakospremnno oboje postaje Novomesto dobilo čepice leta 1923, torej jim pritičejo zopet za leto 1925.

K točki 2 a pripominjamo, da sprevodnikom škornji ne pritičejo ne po sedaj veljavnem „Pravilniku o službenem odelu“, kakor jim tudi niso pritkali po starem. Dobili pa bodo čevlje za termin oktober 1925.

K točki 2 b pripominjamo, da premikači bodo dobili za termin oktober 1925 škornje in čevlje.

K točki 3 in 4 pripominjamo, da Maguša Ludvik in Bračko Ivan sta činovnika III. kategorije 1. grupe in morata glasom „Pravilnika o službenem odelu“ celo obleko plačati. Z brzojavko št. 738 z dne 7. novembra 1925 je bilo razglašeno, da oni vlakospremniki, ki so činovniki III. kategorije, lahko naroče obleko po celi oziroma polovični ceni. Pa ne eden ne drugi navedenih si je ni naročil.

K točki 5 in 6 premikači: Abram Franc, Arh Anton in Būhm Anton bodo dobili reklamirano obleko za oktober 1925.

K točki 7. Čevlje so vsled nezadostne zaloge dobile zaenkrat samo nekatere kategorije in še to samo v nekaterih postajah. Ostali dobe čevlje z ostalo dobavo, kakor je bilo že urodoma rečeno v smislu določb „Pravilnika za službeno odelo“.

Načelnik saobračajnega odeljenja: Benedek S. r.

Iz tega odgovora je razvidno, da se bo službena obleka za leto 1925 šele naročila in jo bo torej oboje šele dobilo.

V kolikor smo dobili glede službene obleke še pritožbe, so intervencije še v teku ter bomo rezultat pozneje sporočili.

Za strojno opremne delavce Logatec in Trbovlje. Za strojno opremne delavce smo naredili svoječasnno naslednjo intervencijo:

Strojno opremljeni delavci v Trbovljah morajo vršiti že več mesecev zelo naporno službo ter se jim stalno kratijo z začasnim pravilnikom zagaranirane pravice.

1. Sedaj delajo službo v turnusih 12/24 ter ne dobe nikakih prostih dni v mesecu.

2. Na južni napravi delata skupno po dva delavca; ako hoče izrabiti eden svoj redni dopust, mora drugi ta čas sam opravljati službo.

3. Poleg svoje službe morajo čistiti kretnice, prinašati in odnašati svetilke, za kar je bil preje vedno normiran poseben delavec.

4. Ako pridejo vroči vozovi, morajo strojno opremljeni delavci po nočni službi ostati še cel dopoldan v službi (nepretrgoma 18 ur) ter razkladati te vozove.

V Logatec pa vrši službo strojno opremljenih delavcev 5 delavcev, ki imajo vsi z izjemo enega že nad 10 let službe, dva celo po 18 let in so zaposleni v turnusu 16/24, ne dobe plačanega nobenega čezurnega dela, ne dobe prostih dni po začasnem pravilniku. Če pa kdo od teh zbolí, morajo delati 24/24 urno službo. Enako, ako hoče oditi kateri na dopust, ker ne dobe namestnika. Delavne obleke niso dobili že nad dve leti. Koliko rednih in izrednih vlakov imajo za opremiti, je direkciji dobro znano. Poleg tega morajo voziti še ugasek do 20 minut daleč ter ga nato razkladati daleč proč od proge in sicer dvakrat dnevno. Pripominjamo, da ta turnus ne odgovarja sedaj veljavnim pravilnikom in zakonu o zaščiti delavcev.

Prosimo, da odredi direkcija:

- upoštevanje 12/24 urnega turnusa v Trbovljah;
- takojšnje vpeljavo 12/24 urnega turnusa strojno opremljenim delavcem;
- poskrbi za nadomestnike za slučaj bolezni in izrabe rednega dopusta;
- odpravi v Trbovljah čiščenje kretnic po strojno opremljenih delavcih in podaljšanje nočne ture v slučaju, da je potrebno razlagati vozove z vročimi osmi;
- vede po začasnem pravilniku pristojna dva prosta dneva ter ukrene, da jih bodo strojno opremljeni delavci lahko izrabili;
- poskrbi za potrebno delovno obleko za strojno opremljene delavce.

Na opetovane intervencije smo dobili naslednjo v večini točk ugodno rešitev:

St. II/307-85 Ljubljana, 26. II. 1926.

Ujedinjeni savez železničarjev v Ljubljani.

Z ozirom na Vašo predstavko podnešeno pod št. 204/25 Vas obveščamo, da smo zadevo delovnega časa strojno opremljenih delavcev v Trbovljah in Logatec uredili ter v obeh postajah vpeljali 12/24 turnus.

Delo strojno opremljenih delavcev se v bodoče omeji samo na strojno opremljeno službo. V slučaju bolezni in izrabe rednega dopusta se dostavi nadomestnike.

Glede dveh prostih dni v mesecu pa strojno opremljenim delavcem ne moremo priznati, ker faktično ne delajo 12 celih ur, nego imajo med delovnim časom mnogo daljših in krajših pavz za odpočitek in ker postaje svojim delavcem istotako dveh prostih dni v mesecu ne priznajo.

Kar se tiče delovne obleke strojno opremljenim delavcem smo jim jih deloma podelili iz stare zaloge, toda v bodoče to ni več možno, ker delavci glasom pravilnika o službenem odelu na delovno obleko nimajo prava.

Za načelnika mašinskega odeljenja: Inž. Jurmann

Tako se je vsaj nekoliko popravila velika krivica, ki se je dalje časa godila strojno opremljenim delavcem. Od prizadetih postaj pa pričakujemo, da se bo ta odlok tudi izvajal in se ne bo sililo ljudi še k drugim delom.

Glede prostih dni in delovne obleke se bo intervencija še ponovila. Posebno bo centrala polagala važnost na to, da se v bodočem delavskem pravilniku zagotovi vsem delavcem delovna obleka.

Za pepelarje in čistilce. Izvršile so se pri mašinskem odeljenju naslednje intervencije:

1. Redna podelitev cokelj pepelarjem: Coklje so že dobavljene in se nahajajo v Mariboru. Kurilnice so že dobile nalog, da jih naroče potrebno število. Coklje dobe vse kurilnice — bivše južne in državne. Vendar je načelnik pri tem pripomnil, da so to zadnje coklje, ker jih pravilnik o službeni obleki ne predvideva, ki tudi ne predvideva delavnih oblek. (Tozadevno bo organizacija podvzela korake pri generalni direkciji, da se v novem pravilniku zagotovi obleka.)

2. Podelitev prostih dni pepelarjem, ki delajo službo v turnusu 12 ur: To se ravna po prometnem oboju; ako imajo turnus delavci na postaji (kjer je kurilnica) proste dni, jih dobe tudi pepelarji. V kurilnici Ljubljana I se vpeljejo prosti dnevi za pepelarje ter turnus 3×9+1. Enako se uredi za vse izraba rednega dopusta in se tu ne sme uganjati nobena protekcija.

3. Milo se ne more podeliti preko pravilnika.

4. Kanali in greznice za čiščenje strojev, ki so vsi v desolatnem stanju, se bodo popravili, ko stopi novi budžet v veljavo. Direkciji je znano, da se nahajajo kanali v slabem stanju, vendar jih sedaj vsled pomanjkanja kredita ni mogla popraviti.

Kurilniški delavci in profesionisti. Regulacija urnih plač: V kurilnici Ljubljana II se je že delno izvedla, ker so se ljudem godile krivice. Sedaj je dobila kurilnica nalog, da stavi še nadaljne predloge za popravilo. To velja tudi za Novomesto, Jesenice, Zidanmost.

Premogariji Novomesto. Prvotno se jim je hotelo dati barako iz Bubnjare, ki pa je ni bilo mogoče transportirati. Sedaj se bo skušalo jim izprazniti sobo v napajalnici, ako pa to ne bo mogoče, se jim bo dostavil en voz iz Maribora.

Strojnoopremljeni delavci Trebnje. Radi dveh prostih dni v mesecu se je interveniralo pri načelniku kurilnice Ljubljana II, ki je obljubil, da bo zadevo uredil ter dostavil nadomestnike za proste dni.

O ostalih intervencijah za kretniško, premikalno ter vlakospremnno oboje poročamo prihodnjic.

Razmere pri svetilničarjih.

Takoj po prevedbi oboja na zakon o drž. prometnem oboju smo v opetovanih intervencijah nastopili za popravilo krivice, ki se je zgodila našim svetilničarjem, ker so bili prevedeni v kategorijo služiteljev. Navedli smo, kako so bili uvršteni pred prevedbo, ter da so njim preje enake kategorije prišle v II. in tudi v I. kategorijo zvaničnikov, navedli smo točno, kaka dela vrše ter da vrše kvalificirano delo. Končno smo tudi navedli, da imajo marsikateri izmed njih tudi šolsko kvalifikacijo za II. kategorijo zvaničnikov. Prvotno smo dobili nekaj obljub, češ, da se bo zadeva preiskala ter se bo ugotovilo, če res kaj družega delajo kot čistijo in prižigajo lampe, končno pa je prišel potem direktorije Ljub-

Strokovni vestnik

Naše intervencije.

Za progovno delavstvo. V zadnjem času so bile izvršene naslednje intervencije:

- radi izplačilnih listkov,
- radi stalnosti prog. delavcev,
- radi podeljevanja pragov,
- radi čezurnega dela,
- radi pošiljanja prog. delavcev na brezplačen dopust.

Rezultat intervencij je naslednji:

Gradbeni oddelak je že svoječasnno založil posebne izplačilne listke. Ker pa jih pravilnik izrecno ne predvideva, je računsko oboje pri sekcijah bilo mnenja, da jim jih ni treba pisati. Na našo intervencijo se je gradbeno odeljenje takoj obrnilo na vse sekcije ter izdalo nalog, da se imajo delavcem pri izplačilu dati tudi izplačilni listki, da bodo delavci vsaj vedeli, kaj dobe. Izplačilni listki se bodo po mož-

ljane odgovor, ki ga v naslednjem pričujemo:

Na Vašo prošnjo naslovljeno generalni direkciji drž. železnice glede uvrstitve svetilničarjev v II. kategorijo zvanikov Vam po nalogu generalne direkcije drž. železnice v Beogradu sporočamo, da se Vaši prošnji za uvrstitve v II. kategorijo zvanikov iz sledečih razlogov ne more ugoditi.

„Uredba o razvrstitvi in porazdelitvi uslužbencev državnih prometnih naprav“ z dne 31. decembra 1923 člen 1 uvršča sicer svetilničarje v II. kategorijo zvanikov, toda le svetilničarje uslužbene pri pomorskem prometu, ne pa svetilničarje železniške stroke, ki jih navaja kot lampist izrečno pod točko h) kategorije služiteljev.

Ker si je tudi prevedbena komisija tolačila v tem smislu Uredbo o razvrstitvi in porazdelitvi uslužbencev državnih prometnih naprav je tudi vse svetilničarje železniške stroke (lampiste) ne glede na šolsko izobrazbo teh uslužbencev uvrstila v kategorijo služiteljev.

Direktor: Dr. Borko.

Ukrenili smo vse korake, da vsaj pri reviziji pragmatike svetilničarji pridejo do svojih pravic ter se jih uvrsti med zvanike.

Všetjetje vojaških let.

Dodatno k našemu dopisu v zadnji številki glede štetja vojaških let ter tozadevni okrožnici sporočamo, da ne delajte prošnji za vštetje let aktivne (kadrovske) vojaške službe, ker se glasom dosedanjih predlogov in sklepov ta leta ne bodo vštela, pač pa pridejo v poštev prošnje za vštetje onih let vojaške službe preko kadrovskega roka. Za te leta (kar ste služili preko kadrovskega roka) torej naredite prošnje.

USŽJ.

Progovni čuvaji pozor!

V nedeljo dne 21. marca 1926 ob 10. uri dopoldne se vrši v lokalni pri Moserju v Zidanemostu članski sestanek progovnih čuvajev ljubljanske direkcije.

Dnevni red:

Razgovor o našem položaju ter ukrepe potrebnih korakov za pridobitev in osiguranje naših pravic.

Službe prosti čuvaji, udeležite se sestanka v obilnem številu.

Odsek progovnih čuvajev USŽJ.

Konferenca vlakospremnega osobja ljubljanske direkcije.

V soboto dne 20. marca ob 10. uri dopoldne sklicuje podpisani odsek

konferenco vlakospremnega osobja

z naslednjim dnevnim redom:

1. Ureditev vprašanja kilometraže in premike.
2. Naša službena obleka.
3. Enoten nastop pri sestavi turnusov.
4. Splošne zahteve vlakospremnega osobja.
5. Nova službena pragmatika.
6. Intervencija v Beogradu.
7. Razno.

Sodruzi iz vseh postaj, ki so službe prosti, naj se konference, ki je izredne važnosti, sigurno udeleže.

Konferenca se vrši v Ljubljani v prostorih centrale v Železničarskem domu, Turjaški trg 2.

Odsek vlakosprem. osobja USŽJ.

Konferenca kretniškega osobja.

V nedeljo dne 28. marca 1926 sklicuje podpisani odsek

konferenco kretniškega osobja

(blokovniki, nadkretniki in kretniki)

v prostorih centrale v Železničarskem domu Turjaški trg 2 v Ljubljani.

Začetek točno ob 10. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo zastopnikov posameznih postaj o položaju.
2. Naše stališče k osnutku zakona.
3. Intervencije pri direktiji.
4. Smernice za bodoče delo naše kategorije.
5. Razno.

Dolžnost službe prostih sodrugov je, da se vsi konference udeleže.

Odsek kretniškega osobja USŽJ.

Iz okrožnic.

Honorar za stalno lekarsko komisijo. Vsi prosilci za bolniške dopuste morajo v smislu navedbe M. S. br. 39.753/25 od 13. februarja 1925 plačati sami honorar za zdravnika stalne lekarske komisije v znesku 60 Din.

V to svrhu je torej od vsakega prosilca za bolniški dopust zahtevati, da priloži prošnji zgoraj naveden znesek ali pa da se izjavi pripravljenosti, da se navedeni znesek odtegne od njegovih rednih prejemkov prvega prihodnjega meseca, za kar naj njegov starišina dvigne omenjeni znesek pri postajni blagajni in s prošnjo vred predloži semkaj, ker se ta

honorar ne plača več iz državne blagajne, razven če je prometna ustanova ali uprava humanitarnih fondov iz lastnega odredila pregled dotičnega uslužbenca.

Izveti od gornje odredbe so samo prosilci, ki so dijaki železniške šole.

Direktor: Dr. Borko s. r.

Reševanje prometnih nedostatkov. Službene nedostatke, ki jih obravnava direkcija, rešujejo mnogo edince skrajno površno in malomarno. Taki dopisi so naslovljeni na postaje oziroma druge edince in jih ni smatrati kot dopise poedincem, kateri so pri obravnavi predmeta direktno tangirani. — S takimi dopisi se navadno razpravljajo nerednosti v službi posameznih edinc in odgovarja v prvi vrsti za stvarno, objektivno in izčrpno obravnavo šef edince. Njegova dolžnost je, da se rešuje zadeva pravočasno v primerni obliki in da ugotovi v polni meri zahtevam predpostavljene oblastne direkcije. — Zaslisevanje osobja mora biti kratko in stvarno, ter doseči vedno zahtevani cilj. — Vsako izbegavanje resnice je takoj zavrniti, ker zaslisevanje in razpravljanje nedostatkov ima v prvi vrsti vzgojevalni in poučni namen. Samoobsebnost je pa, da se vse ugotovljene nerednosti obravnavajo v smislu čl. 145. zakona o državnem prometnem osobju.

Direkcija opozarja dalje na naredbo štev. 41, ki je bila objavljena v Službenem listu štev. 9 z dne 1. marca 1924, kakor tudi na določbe čl. 69. zakona o državnem prometnem osobju.

Poleg tega pa odreja direkcija še sledeče: 1. Zagovor (izjava) se ne sme pisati na posebne listke. Prometniki naj opravijo nedostatke na dopisu samem, ostalo osobje pa naj zaslisi šef edince oziroma zato določeni uradnik, ki naj piše izjave neposredno na dopis. Vsak zaslisi uslužbenec mora podpisati svojo izjavo lastnoročno.

Šef edince oziroma dotični uradnik, ki zaslisi, ne sme dopustiti, da bi zaslisi uslužbenec podajali nestvarne, lažnjive ali celo predrzne izjave, temveč mora skrbeti, da se ugotovi dejanski stan tako točno, da bi direktiji moglo pravilno presoditi krivdo. Da bo to zaslisiatelj mogel, mora sam temeljito preučiti zadevo in ugotoviti vzrok nedostatkov. Zaslisevanje naj vodi na podlagi predpisov, ki so se kršili, in naj doseže s stavljenimi vprašanji, da bodo izjave stvarne in da se ne bodo oddaljile od zadeve. Razvidno neresnične ali celo predrzne izjave naj se zavrnejo in se ne smejo vpisati.

Osebnost mnenja, zanikanje lastne krivde in zvrčanje iste na drugo osobje, nadalje razni nasveti, s katerimi hočejo zaslisi pogosto zakriti svojo krivdo, ne spadajo v zagovor oziroma v zapisnik. Vsaka stvarna, v dostojnem tonu podana izjava se mora vpisati; naziranje nekaterih šefov edince, da se mora vpisati dobesedno vsako, tudi nedopustno besedičenje, je napačno.

Da bo zaslisevanje ustrezalo namenu, morajo biti šefi edince oziroma uradniki, ki zaslisi, oboje, odločni in nepristranski. Organi, ki se boje uslužbencev, ali se jim celo prikupujejo, niso zato opravilo in se jih bo izmenjalo.

2. Prizivi morajo biti sestavljeni stvarno in podkrepiti z dokazi. Zgolj zanikanja krivde in zahtevanje nove preiskave ne opravičuje priziva. Vsak uslužbenec je imel priliko, da se je izjavil predno je bil kaznovan. Ako ni torej njegova prva opravičila izčrpna oziroma stvarna, si je škodoval uslužbenec sam. To se mora pojasniti osobju že pri prvem zaslisevanju.

Šefi edince se pozivljajo, da posvete obravnavi nedostatkov vso potrebno pazljivost. Svesti naj si bodo, da bodo vsako površno ali neumestno rešitev zagovarjali sami.

Rešitev nedostatkov se mora izvršiti v najkrajšem času, ko je dotičnim uslužbencem pregrešek še v svežem spominu; očitno zavlačevanje rešitve aktov z namenom oteževanja obravnavo je najstrožje prepovedano.

V vsakem slučaju mora tudi šef edince na koncu spisa zabeležiti svoje mnenje in je samo klavzula „Videl“ nedopustljiva.

Prizadeto osobje naj se poduči in opozori tudi na določbo čl. 69. zakona o državnem prometnem osobju. Vsako nadaljno površno in malomarno obravnavo spisov se bo najstrožje obravnavalo.

Direktor: Dr. Borko s. r.

K tej okrožnici pripominjamo, da naj uslužbeni pri zaslisevanju nastopajo nerazburjeni, zahtevajo vpise svojih izjav, na vsak način pa vztrajajo na tem, da se jim zapisnik, predno ga podpisajo, prebere, ter v slučaju, da kaka izjava ni pravilno napisana, zahtevajo njeno popravo.

Slučaje pa, kjer dotični, ki zaslisi, noče vpisati vaših izjav, ampak vam vsiljuje svoje mnenje, nam javite takoj.

Enako še danes obstoja v neki kurilnici navada, da se delavca kaznuje brez vsakega zaslisevanja, se mu ne da odloka o kazni, ampak se mu kar lepo prvega pri plači odtegne.

Vlakospremno osobje pozor!

Pred par dnevno smo opazili v Ljubljani nekatere fingirane zastopnike železničarjev, ki so bili obdani s samim zahrbtnim koristolovstvom. Zdi se nam, da so se sukale njihove težnje okrog brzovlaka, ki bi ga radi prisvojili na škodo starejšega ljubljanskega osobja. Čudno se nam vidi, da ti gospodje nečesto slišati o kakih zbiralnih vlakih. No, saj na te vlake je ljubljansko osobje najbolj vajeno. Prvič je največ dela, drugi pa najmanj vzbujati brzovlake čez Ljubljano v Zagreb, naj pride v Ljubljano. Iz samega sočutja teh štrebarjev bomo pa tudi naredili primerne korake ter jim v bodoče prištedili trudopolno pot. Pa brez zamere.

Oko.

Poročilo o plenarni seji USŽJ.

Plenarna seja se je vršila dne 21. feb. 1926 v prostorih centrale v navzočnosti centralnega in nadzorstvenega odbora ter zastopnikov (predsednikov) naslednjih podružnic: Zagreb, Sisak, Bjelovar, Novomesto, Brežice, Krško, Sevnica, Zidanmost, Celje, Grobelno, Ptuj, Maribor I, II, III, Ormož, Vuzenica, Dravograd, Zalog, Zagorje, Borovnica, Stična.

Enako so bile zastopane sekcije: vlakospremnega, premikalnega, kretniškega, strojnega, skladišnega osobja, nadalje sekcije profesionistov, kurilniških pom. delavcev.

Oprostili so se: podružnica Pragersko, Indija, Niš, Jesenice; ostale podružnice niso bile zastopane.

V predseji se je odobrilo:

1. Ustanovitev pokrajinskega tajništva za Hrvaško in Slavonijo v Zagrebu ter osnivanje strokovnega sveta za Maribor.

2. Dovolilo se je pravovarstvo ss. Rebec iz Zagorja, Krajnc iz Maribora (suspendacija) in Klančar iz Ljubljane (težka telesna poškodba v službi — dež. sodišče).

3. Nato se je vzelo na znanje poročilo o volitvah v Delavsko zbornico, se sklenilo, da se predlaga za predsednika sod. Jernejčič.

4. Centrala nabavi nove štampiljke za vse podružnice.

5. Odobri se posmrtnina po 1000 Din po t. sodrugih: Kregar Jože, nadsprevodnik v Ljubljani, Krofič Štefan, delavec v Mariboru I, ter podpora 500 Din težko bolnemu s. Nedeljković Trifun v Nišu. Prošnje Kokalj, Boncelj in Neuwirth se vrnejo odkusu odn. podr. Maribor I.

6. Uredi se vprašanje nabiranja prispevkov za žrtve volilne agitacije pri volitvah v Delavsko zbornico ter se sklene zahtevati od SK seznam žrtve.

8. Tem se bila predkonferenca zaključena. S. predsednik Kovač je otvoril konferenco z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo o delu v prvem četrtletju a) tajniško, b) blagajniško.

2. Internacionalne konference v Sofiji, Amsterdamu in kongres ITF v Parizu.

3. Rešitev vprašanja onih članov, ki so člani dveh organizacij.

4. Ustanovitev mestnih medstrokovnih odborov.

5. Akcija za regulacijo delavskega vprašanja.

6. Izdajanje hrvaškega časopisa.

7. Smernice za bodoče delo.

Tajnik s. Stanko poroča o delu po ujedinenju in sicer se je izvedlo: a) likvidacijo organizacij, ki so se ujedinite; b) zveze z URSS in z Internacionalno Transportno Federacijo ter s Strokovno komisijo.

Omenja napade na našo organizacijo v Jugoslovanskem železničarju, Napreju in Orjuni ter konstatira, da so vsi ti napadi le izraz onemogle jeze in škodoželjnosti, ker naša organizacija tako hitro napreduje.

Organizacija je napredovala v prvem četrtletju za 641 članov. Od podružnic smo prejeli 196 dopisov, odposlali smo na te 174 odgovorov ter 9 okrožnic v 297 izvodih. Obdržali smo 10 javnih železničarskih shodov, 2 konference (delavskega osobja in za bolniško blagajno), 7 sestankov in 17 občnih zborov. Izvršila se je intervencija v Beogradu dne 23. decembra 1925. Ugodno smo rešili vprašanje: povrnitev davka delavskemu osobju in provizionistom, izplačila razlik povodom ponovne prevedbe po razsodbah državnega sveta, prostih dnevov premikalnemu in kretniškemu osobju, sprejemanja v provizijski fond ter nešteto lokalnih vprašanj, o katerih vedno poročamo v listu.

Blagajnik s. Pušnik prečita blagajniško poročilo, ki se razdeli med vse prisotne, ter se sklene mesečno poslati pregled delavnega poslovanja vsem podružnicam.

Oba poročila se vzameta na znanje.

2. Internacionalne konference.

S. Kovač poroča: Dne 30. in 31. III. 1926 se vrši v Amsterdamu internacionalna železničarska konferenca nadzorstvenega in upravnega osobja z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev (predsednik ITF Cramp).

2. Organiziranje nadzorstvenega in upravnega osobja ter ostalih železničarjev v različnih državah (poroča N. Nathans, tajnik železničarske sekcije ITF).

3. Razvoj železničarskih organizacij v boju za izboljšanje delovnih pogojev in v splošnem boju delavskega razreda.

4. Naloge železničarjev v boju za socializacijo železnice.

Dne 9. aprila 1926 pa se vrši balkanska konferenca v Sofiji z naslednjim dnevnim redom:

1. Materijalni položaj delavstva in stanje delavskih organizacij.

2. Koaličijska svoboda in praksa oblasti. Končno se vrši v septembru 1926 v Parizu redni kongres ITF.

Dasi so vse tri prireditve velike važnosti, se vseh že iz finančnih ozirnov ne moremo udeležiti. Zato se po daljši debati sklene:

1. Na konferenco v Amsterdam se pošlje pozdravno pismo, v katerem se točno raztolmači položaj železničarjev v Jugoslaviji, ter se zaprosi za dopušljanje vseh sklepov in direktiv, ki bodo sprejete.

2. Udeležimo pa se balkanske konference v Sofiji ter tudi kongresa ITF v Parizu. Ako bodo zunanji delegati pravčasno došli, se priredi v Ljubljani in Mariboru velik javen železničarski shod.

3. Rešitev vprašanja članov, ki so člani dveh organizacij.

Po daljši debati se soglasno sklene:

1. Pozvati vse dotične, ki so člani dveh organizacij, da se odločijo za eno ali drugo. Tam, kamor jih vleče zavednost, tja naj se odločijo. Rok za to odločitev se postavi 1. maj 1926.

2. Člani, ki se na tozadevni poziv ne bodo ozirali, se potom pristojnih podružnic pozovejo, da izstopijo iz članstva USŽJ. (Opozarjamo na tozadeven poziv „Onim, ki so člani dveh organizacij“.)

4. Ustanovitev mestnih medstrokovnih odborov. Po referatu s. Bahunca in krajši debati se sklene v smislu navodil URSSJ in okrožnice SK, da se osnujejo v vseh krajih, kjer je organizirano delavstvo več strok v svojih razrednih strokovnih organizacijah, krajevni medstrokovni odbori, v katere naj pošlje vsaka strokovna organizacija po možnosti svojega predsednika in tajnika. Podrobnejše navodilo se izda v okrožnici.

5. Akcija za regulacijo delavskega vprašanja. Po razmotrivanju, v kaki fazi se nahaja novi delavski pravilnik ter izmenjava zakona o državnem prometnem osobju, se sklene poslati v Beograd posebno deputacijo treh sodrugov (Ljubljana, Maribor in Sisak), po vrnitvi teh pa se skliče posebna delavska konferenca, ki naj se bavi le s tem vprašanjem ter sklene vse mere in ukrepe, da bo delavstvo v vsakem slučaju pripravljeno.

6. Izdajanje hrvaškega časopisa. Z ozirom na izreden porast organizacije v Hrvaški in Slavoniji, kjer pristopajo vedno novi sodruzi, se je pokazalo za nujno potrebno izdajati poseben hrvaški časopis. Prva številka izide 15. marca 1926.

7. Smernice za bodoče delo se dostavijo vsem podružnicam v posebni okrožnici, ki naj jo vse podružnice na eni prvih sej razpravljajo in se točno po njej ravna.

Centralni odbor USŽJ.

Godbeni odbor obvešča tem potom

vse, ki so svoječasno dobili nabiralne pole za „Splošno delavsko godbo“, da jih naj pošljejo z denarjem ali prazne na centralo „Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije“ v Ljubljani, Karl Marksov trg št. 2, in sicer do 27. marca 1926. V prihodnji številki bomo navedli nabrano svoto in pa tudi dotične sodruge, ki se temu pozivu ne bi odzvali.

Nove knjige.

Karl Marks, njegovo življenje in njegov nauk. — Izšla je veleznimiva knjiga „Karl Marks, njegovo življenje in njegov nauk“. To knjigo bo moral čitati vsak železničar. Ta knjiga je tudi eden najpopolnejših socialističnih spisov, ki smo jih dosedaj imeli v slovenskem jeziku. Knjiga ima lepo sliko in lep tisk in čez 200 strani. Stane pa izvod 20 Din. Dobiva se v naši organizaciji.

Železničarji! Kupujte to zanimivo in lepo knjigo.

Vsem znancem in prijateljem naznani pretužno vest, da je sodrug

Matija Germ

kretnik postaje Ormož, dne 9. marca 1926 v ljubljanski bolnici za vedno zatisnil svoje oči.

Nepozabljenemu ohranimo blag spomin.

Osobje postaje Ormož.